

Perfecționarea pregătirii profesionale a avocaților - condiție a accesului avocatului român pe piața serviciilor profesionale avocațiale din Europa. Aspecte privind legislația internă și europeană

Prima dintre trasaturile esențiale care caracterizează avocatul este, după cum pe drept cuvânt a subliniat Henri Ader (decanul Baroului din Paris în perioada 1990-1992) „*independenta sa, independenta politica, independenta economica, independenta intelectuala, independenta spirituala*”.

Cu siguranță, la independenta intelectuală nu poți ajunge fără studiu continuu, fără pregătire profesională continuă.

Pregătirea continuă nu înseamnă doar deziderat personal ci obligație legală stabilită tocmai pentru că avocatura are o importantă funcție socială. Prin urmare implicarea fiecăruia și acțiunea concertată a organelor profesiei devin manifestări ale interesului particular în concurs cu interesul general.

Astfel cum a fost reținut cu prilejul altor ocazii¹ de către Consiliul Barourilor din Uniunea Europeană (CCBE), există o nevoie tot mai accentuată de instruire uniformă și la un grad cât mai ridicat al avocaților din Uniunea Europeană în contextul dezvoltării procesului de integrare europeană. Aceasta se datorează în principal naturii însăși a profesiei de avocat care necesită un nivel foarte ridicat de competență în raport cu creșterea complexității relațiilor sociale și economice și pentru garantarea protecției drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

Cunoașterea riguroasă și profundă a normelor de drept național și european împreună cu corectitudinea etică în profesia de avocat sunt cerințe esențiale pentru asociațiile barourilor din Europa pentru implementarea deplină a drepturilor fundamentale recunoscute în Carta CCBE privind profesia de avocat. Aceste principii, chiar dacă sunt reluate în mod ușor diferit de legislațiile naționale, sunt principii comune tuturor avocaților din UE².

În plus și de aceea se poate spune că, instruirea pentru admiterea în profesie și instruirea continuă a avocaților nu numai că răspunde la necesitatea de a promova dezvoltarea profesiei de avocat în Europa și protejarea prestigiului intelectual și moral, dar și de asemenea reprezintă îndeplinirea unei sarcini a profesiei de avocat în societate.

¹ Conferința „Pregătirea Avocaților în Europa” 6-8 noiembrie 2008, Roma”

² Aceste principii sunt:

- (a) Independența și libertatea de a asigura apărarea și consilierea clientului său;
- (b) Respectarea secretului profesional și a confidențialității cauzelor ce i-au fost încredințate ;
- (c) Prevenirea conflictelor de interese, fie între mai mulți clienți, fie între clientul său și el însuși,
- (d) Demnitatea, onoarea și probitatea ;
- (e) Loialitatea față de clientul său;
- (f) Scrupulozitatea în materie de onorarii ;
- (g) Competența profesională ;
- (h) Respectarea confrăților ;
- (i) Respectarea Statului de drept și contribuirea la o bună administrare a justiției;
- (j) Autoreglementarea profesiei sale.

http://www.unbr.ro/International/Carta%20principiilor%20fundamentale%20ale%20avocatului%20european_2007.pdf

Vom face mai întâi câteva aprecieri cu privire la conceptul de „formare profesională” a avocaților în general (1) pentru ca apoi să tratăm în concret obligația specifică a avocaților de pregătire profesională continuă(2).

Precizam ca prezenta expunere reprezintă o simplă propunere de abordare, baza pentru discuții și dezvoltări ulterioare, mai mult o experiență personală trăită într-un mediu în care pregătirea continuă este o problemă de conștiință și rigoare.

Prezentarea are caracter organizatoric și nu de fond, dar, de undeva trebuie să începem.

1. Noțiuni generale privind formarea profesională.

Printre FACTORII care influențează activitatea de perfecționare a avocaților enumerăm:

- (i) **Specificul activității** - profesia are un specific aparte, fiind complexă, dinamică și puternic specializată. Pentru a lucra în domeniul avocaturii, trebuie să ai cunoștințe solide juridice, dar și aptitudini specifice (atenție la detalii, abilități de negociere, de prezentare, capacitatea de a te face înțeles și de a-ți expune ideile etc.). Toate acestea influențează procesul de formare și perfecționare.
- (ii) **Permanenta schimbare a legislației românești și europene**
- (iii) **Nivelul general de pregătire al avocaților care lucrează într-o formă de organizare a profesiei (având în vedere că sunt din ce în ce mai puțini avocați solitari în mod absolut)**
- (iv) **Gradul de specializare a activității pe care un avocat o prestează în cadrul profesiei**
- (v) **Marimea formei de organizare a profesiei și complexitatea proiectelor derulate de aceasta**
- (vi) **Ineteresul avocaților pentru perfecționare**
- (vii) **Numărul societăților/formatorilor care oferă programe, cursuri și stagii de pregătire în domeniul avocaturii**
- (viii) **Costurile unui stagiu de perfecționare**

Procesul de perfecționare a activității avocaților presupune parcurgerea mai multor ETAPE:

(i) IDENTIFICAREA NEVOILOR DE PERFECȚIONARE

Putine acțiuni de formare profesională se fac în urma unei analize complete a necesităților reale ale cerințelor de servicii profesionale, corelate cu necesitățile de formare a avocaților. Pentru ca procesul de identificare a nevoilor de formare profesională să fie relevant, analiza trebuie făcută pe *trei niveluri*:

- **la nivelul formei de organizare a avocaturii cu privire specială asupra societății de avocatură;**
- **la nivel de domeniu de practică/ departament/post de lucru;**
- **la nivelul resurselor umane, al nevoilor avocaților, luați individual.**

Identificarea nevoilor de formare consta in identificarea persoanelor care necesita un curs de formare profesionala si care trebuie sa fie incluse intr-un program de formare.

Cel mai potrivit moment pentru analiza nevoilor de perfectionare ale avocatilor este cel in care are loc evaluarea performantelor profesionale. In cadrul procesului de evaluare a performantelor, evaluatorul, impreuna cu avocatul, stabilesc, in functie de obiectivele individuale, de obiectivele organizatiei si de rezultatele concrete ale muncii, nevoile de formare ale acestuia.

(ii) PLANIFICAREA ACTIVITATII DE PERFECTIUNARE

Planificarea activitatii de perfectionare consta in stabilirea modului in care urmeaza sa fie organizat si realizat programul de perfectionare.

In cadrul acestei etape se stabilesc obiectivele programului, continutul programului de perfectionare, programa detaliata a cursului, durata de desfasurare a cursului, locul si logistica necesare organizarii cursului, metodele si tehnicile de predare care urmeaza a fi utilizate, pregatirea si calitatile formatorului care urmeaza sa sustina programul de formare etc.

Programele de perfectionare trebuie sa cuprinda urmatoarele **elemente**:

- a) **obiectivele** programului – vor fi specificate competentele profesionale care urmeaza sa fie dobândite de cursanti;
- b) **durata de pregatire** necesara pentru a realiza obiectivele propuse;
- c) **numarul minim si maxim de participanti** pentru un program de pregatire;
- d) **calificarea lectorilor**, a celor care urmeaza sa sustina cursurile de formare profesionala (formatori);
- e) **programa de pregatire** – trebuie sa fie cât mai detaliata;
- f) **descrierea metodelor** prin care se transmit cunostintele:

- **Metodele afirmative de formare** - constau in expunerea unor teme, idei, subiecte etc. de catre formator. *Metodele afirmative* de formare se clasifica, la rândul lor, in: *metode expositive* (formatorul prezinta tematica in fata cursantilor pe baza unui material scris pregatit inainte – cele care au dominat pana acum si au reprezentat un fel de “pregatire profesionala in masa”) si *metode demonstrative* (formatorul, pe lângă expunerea teoretica pe care o face, experimenteaza impreuna cu cursantii conceptele, comportamentele, modelele pe care acestia trebuie sa si le insuseasca);
- **Metoda interogativa de formare** – cunostintele, deprinderile pe care cursantii trebuie sa si le insuseasca sunt descrise de catre formator prin intrebari atent selectate pe care le adreseaza cursantilor, intrebari prin care acestia sunt „ghidati” spre gasirea unor solutii proprii;
- **Metoda de formare prin descoperire** - se bazeaza pe inductie, fapt care permite, ca forma de rationament, trecerea de la particular la general. *Metoda de*

formare prin descoperire presupune analiza unei situatii generale sau a unei experiente particulare de la care, pe baza analizei, a descoperirilor facute pas cu pas, duc la formularea unor legi sau teorii general valabile.

- **Metodele de formare activa** - sunt caracterizate prin implicarea majora si motivarea cursantilor, constituind un proces de formare prin tatonari experimentale:
 - **formarea orientata asupra sarcinilor de lucru** - presupune desfasurarea procesului de formare a cursantilor in situatii profesionale reale. Metoda se aplica, prioritar, pentru efectuarea stagiilor profesionale si permite cursantilor sa dobândeasca abilitati intr-un anume domeniu. Diferenta fata de metodele obisnuite consta in prezenta efectiva a formatorului alaturi de cursanti si interventia lui pentru a preciza momentele-cheie sau punctele esentiale ale formarii, pentru a prezenta idei si informatii atunci când acestea corespund unei nevoi reale, practice;
 - **formarea prin simulare** - cursantii invata, pe parcursul simularii, scheme comportamentale corespunzatoare unui ansamblu de situatii reale asemanatoare;
 - **metoda studiului de caz** - formarea are loc in cadrul discutiilor de grup, prin intermediul interactiunilor generate si moderate de formator. Studiul de caz este „o felie de realitate”, care surprinde stari si probleme de la nivelul unei organizatii si care propune teme de reflectie sau solicita luarea unor decizii de catre cursantii care parcurg cazul. Ceea ce diferentiaza „un caz” de „o problema” este faptul ca acesta reprezinta o situatie nestructurata, asa cum sunt cele din realitate, care nu are solutie unica si nici o metoda de rezolvare cu algoritm prestabilit;
 - **jocurile de roluri**- reprezinta metode de formare activa in domeniul relatiilor umane, implicarea personala a cursantilor fiind esentiala, aceasta metoda permitând realizarea unei veritabile *schimbari* in comportamentul cursantilor.

g) dotarile, echipamentele si materialele necesare organizarii programului de formare;

h) procedura de evaluare a formarii, utilizata la sfârșitul programului de formare, pentru a verifica gradul in care cunostintele au fost asimilate de catre cursanti.

(iii) **REALIZAREA ACTIVITATII DE FORMARE**

In cadrul activitatii de formare este important ca toate elementele prevazute in cadrul planificarii procesului de formare (obiectivele, continut, tematica, durata etc.) sa fie respectate cu strictete.

Este posibil ca, in cadrul procesului de formare, formatorul sa adapteze continutul programului de formare in functie de comportamentul si de interesele manifestate de avocati in timpul cursului.

(iv) **EVALUAREA PROCESULUI DE FORMARE**

Evaluarea programului de formare profesionala trebuie sa fie *obligatorie* deoarece ofera societatii, formatorului si avocatului care a urmat un curs de formare *informatii importante cu privire la modul in care avocatul si-a insusit cunostintele predate in cadrul cursului de formare.*

Efectul formarii reprezinta eficienta formarii.

Metodele de masurare a efectelor formarii pot fi *subiective* sau *obiective*.

Metodele obiective constau in examene, teste, probe practice etc. pe care avocatii sunt obligati sa le parcurga la sfârșitul cursului de formare.

Personal cred ca proba practica este cea mai relevanta.

Metodele subiective urmaresc evaluarea aptitudinilor cursantilor si constau in chestionare si/sau interviuri intre cursanti si superiorii lor ierarhici.

Personal, cred ca dintre acestea – interviul reprezinta forma cea mai adecvata, mai constructiva.

Nivelurile la care poate avea loc **evaluarea formarii sunt:**

- a) **nivelul reactiilor**, relevat de ceea ce gândesc sau simt avocatii despre actiunea de formare la care au participat (referitor la materiale, continut, prestatia lectorului etc.);
- b) **nivelul imediat**, relevat prin cunostintele dobândite de cursanti pe parcursul perioadei de formare, respectiv comportamentul care apare imediat dupa ce se incheie formarea;
- c) **nivelul intermediar**, care releva efectul formarii asupra performantelor avocatului. La acest nivel evaluarea trebuie sa arate modalitatea in care cursantii aplica cele invatate in cadrul activitatii curente;
- d) **nivelul final**, care releva efectul formarii asupra performantei organizationale, respectiv: imbunatatirea calitatii generale a serviciilor oferite catre clienti, cresterea eficientei activitatii avocatilor, cresterea notorietatii firmei etc.

Evaluarea formarii presupune un timp suficient pentru derularea programelor, rezultatele pozitive imediate fiind greu de obtinut.

Cadrul legal pentru obligația legală generală privind formarea profesională este stabilit în principal prin OG nr. 129/2000 privind formarea profesionala a adultilor, republicată, și de OG nr. 76/2004 pentru modificarea si completarea OG nr. 129/2000³.

³ pentru mai multe informații cu privire la acest aspect a se vedea: **HG nr. 522/2003** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonantei Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesionala a adultilor, **HG nr. 887/2004** pentru modificarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonantei Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesionala a adultilor, aprobate prin HG nr. 522/2003, **HG nr. 1829/2004** pentru modificarea si completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OG nr.129/2000 privind formarea profesionala a adultilor, aprobate prin HG nr.522/2003, **Ordin al ministrului muncii, solidaritatii sociale si familiei si al ministrului educatiei, cercetarii si tineretului nr. 353/5.202/2003** pentru aprobarea Metodologiei de autorizare a furnizorilor de formare profesionala a

2. **Obligația specifică avocaților de pregătire profesională continuă.**

Obligația de pregătire profesională continuă a avocaților fost consacrată la nivel național, prin mai multe mijloace :

2.1 **Legea 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.**

Art. 23 din Legea 51/1995 modificata prin OUG 151/2008, care reglementeaza obligația fiecărui barou de a întocmi anual tabloul avocaților definitivi și stagiați, condiționează înscrierea avocaților în tablou de existența licenței de exercițiu a profesiei confirmată din 3 în 3 ani pe baza dovedirii frecventării formelor de pregătire profesională continuă organizate de barouri și de UNBR.

Mai mult decât atât, art. 27 din lege, statuează că lipsa dovedirii frecventării formelor de pregătire profesională continuă în perioada celor 3 ani anteriori actualizării licenței de exercițiu al profesiei, constituie un caz de suspendare a calității de avocat.

Precizare: modificarea art. 23 și corelativ a art. 27 din Legea 51/1995 prin OUG 159/2008 reprezintă adoptarea cadrului legal special la cerința generală privind formarea profesională și la punerea în acord cu legislațiile specifice (având ca obiect organizarea profesiei de avocat din Europa).

Consider ca indiferent de aprobarea OUG 159/2008, obligația de pregătire continuă, subzistă în temeiul cadrului legal general referit în art. 11 din OUG 129/2000.

2.2 **STATUTUL PROFESIEI DE AVOCAT⁴.**

Statutul profesiei de avocat a consacrat un întreg capitol în care este descris pe larg cum se materializează obligația de formare profesională a avocaților.

adultilor, **Ordin** al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și la ministrului educației, cercetării și tineretului **nr. 80/3.328/2005** pentru modificarea și completarea Metodologiei de autorizare a furnizorilor de formare profesională a adultilor (nr. 353/5.202/2003), **Ordin** al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului educației, cercetării și tineretului **nr. 501/5.253/2003** pentru aprobarea Metodologiei certificării formării profesionale a adultilor, **Ordin** al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului educației și cercetării **nr. 77/3.327/2005** pentru modificarea și completarea Metodologiei certificării formării profesionale a adultilor (nr. 501/5.253/2003, **Ordinul nr. 4543/468/2004** pentru aprobarea Procedurii de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte cai decât cele formale, **Ordin** al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului educației și cercetării **nr. 81/3.329/2005** pentru pentru modificarea și completarea Procedurii de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte cai decât cele formale, **Codul Muncii**, avându-se în vedere următoarele acte: Legea nr. 480/2003, Legea nr. 541/2003, O.U.G. nr. 65/2005, Legea nr. 371/2005, **Legea nr. 279/2005** privind ucenicia la locul de muncă, **HG nr. 234/2006** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, **HG nr. 875/2005** privind aprobarea Strategiei pe termen scurt și mediu pentru formare profesională continuă, 2005-2010, **Ordinul nr. 701/2003** pentru desemnarea institutiei care să recunoască automat documentele care dovedesc calificarea dobândită în străinătate, în afara sistemului de învățământ, de cetățeni români sau cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene și ai statelor aparținând Spațiului Economic European, **Legea 132/1999 republicată**, privind înființarea și funcționarea Consiliului National de Formare Profesională a Adultilor, **Ordinul Nr. 307/4275/2005** pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului National de Formare Profesională a Adultilor.

⁴Cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Congresului avocaților nr. 6 din 20 - 21 iunie 2008 și Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 418 din 27 septembrie 2008 *Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 13 ianuarie 2005*

Conform cu art. 300 din Statut avocații sunt obligați să-și actualizeze permanent pregătirea lor profesională, prin menținerea și diversificarea cunoștințelor în domeniile în care își exercită profesia.

Pregătirea profesională continuă presupune lărgirea cunoștințelor și competențelor în noi domenii ale dreptului, lărgirea cunoștințelor în domeniul procedurilor și al legilor aplicate în Uniunea Europeană, precum și dobândirea certificării pregătirii profesionale continue la standarde compatibile cu pregătirea profesională a avocaților din celelalte state membre ale Uniunii Europene.

Pregătirea profesională continuă se realizează și prin specializarea impusă de diversificarea și extinderea aplicării dreptului în raport de evoluția relațiilor social - economice contemporane.

Este de remarcat ca nu ne aflăm în fața unor norme de recomandare.

Art. 301 alin. 2 din Statut prevede obligația organelor profesiei și instituțiilor ce își desfășoară activitatea sub autoritatea acestora de a asigura condițiile necesare pregătirii profesionale continue a avocaților, în raport cu domeniile profesionale de specialitate pentru care avocații optează. Obligația privește în mod special și domeniul dreptului comunitar european, însușirea și aplicarea deontologiei și standardelor profesionale în materie, modurile prin care se poate realiza pregătirea profesională continuă.

Modalitățile de pregătire profesională continuă, în cadru organizat/institutionalizat prevăzute la art. 302 din Statut sunt:

- a) activitățile coordonate și îndrumate de Departamentul de pregătire profesională continuă al I.N.P.P.A.;
- b) asistența la cursuri, seminarii, reuniuni, conferințe, congrese și orice altă formă organizată pentru realizarea actualizării cunoștințelor și tehnicilor de exercitare a profesiei;
- c) pregătirea on-line;
- d) redactarea și publicarea de note, articole, eseuri, studii pe probleme juridice;
- e) activități specifice în cercurile de studii organizate de barouri;
- f) activități organizate în cooperare cu instituții de învățământ sau instituții de realizare a pregătirii profesionale în domenii conexe activității specifice profesiei de avocat.
- g) orice altă activitate recunoscută de organele profesiei.

Diversitatea modalităților de pregătire continuă asigură accesul tuturor membrilor comunității profesionale la autodepasire.

Congresul avocaților Consiliul U.N.B.R. este cel care va elabora un program anual privitor la evaluarea și controlul pregătirii profesionale continue a avocaților care va ține cont de conlucrarea dintre barouri pentru realizarea pregătirii profesionale continue în mod coerent și unitar la nivel național.

2.3 Hotărârea nr. 14/21 iunie 2008 a Congresului avocaților privind pregătirea profesională continuă a avocaților.

Congresul avocaților a hotărât că formarea continuă este obligatorie pentru toți avocații înscriși pe tabloul avocaților cu drept de exercitarea a profesiei.

Obligația participării la formarea continuă este îndeplinită prin:

- a) participarea la acțiuni cu caracter juridic sau profesional, organizate de către centrele regionale de formare profesională sau instituțiile universitare;
- b) participarea la colocvii sau conferințe cu caracter juridic și având legătură cu activitatea profesională a avocaților;
- c) publicarea de lucrări cu caracter juridic;
- d) absolvirea unui curs de master sau de doctorat în cadrul unei instituții acreditate de Ministerul Educației și Cercetării;
- e) participarea la conferințe sau evenimente cu caracter juridic.

Dacă un avocat nu atinge media de 20 de ore de formare continuă pe an, în anul următor, acesta va fi obligat să atingă un număr superior cifrei de 20 de ore, astfel încât, numărul de ore de formare din fiecare an să nu fie mai mic de 10 ore.

Vorbitorii/Formatorii în cadrul programului de formare profesională continuă a avocaților vor fi atât persoane cu o notorietate profesională în domeniul disciplinei de profil, dar și alți juriști recunoscuți sau cadre universitare ce își desfășoară activitatea la instituțiile de învățământ superior cu care baroul are contract de colaborare sau care funcționează la facultățile de drept agrementate de U.N.B.R.

Fiecare vorbitor/formator având calitatea de avocat, pentru activitatea desfășurată în cadrul aceluși eveniment de formare profesională, va primi cu un număr dublu de ore față de ceilalți participanți la același eveniment, dar care nu au avut calitatea de vorbitor/formator. Sumele achitate de avocați pentru participarea la acțiuni de formare profesională continuă sunt deductibile, în condițiile legii.

Avocaților cu activitate publicistică juridică li se vor recunoaște, pentru fiecare articol publicat, un număr de 10 ore pregătire profesională, dacă articolul se publică într-o revistă de circulație locală, 20 de ore pregătire profesională continuă pentru articolele publicate în reviste de circulație și recunoaștere națională și 30 de ore pregătire profesională pentru avocații cu activitate publicistică internațională.

Avocații care urmează cursuri și obțin titlul de Master sau Doctor în Drept în perioada de 3 ani în care aveau obligația de a participa la formarea profesională continuă, vor beneficia de 60 de ore de formare profesională continuă. Dacă începerea cursurilor sau obținerea titlurilor de Master sau Doctor în Drept va avea loc în afara intervalului de 3 ani de formare profesională continuă, obligația va fi considerată ca îndeplinită proporțional cu timpul în care au urmat respectivele cursuri (masterat sau doctorat).

2.4 Hotărârea nr. 448 din 21 februarie 2009 a Consiliului UNBR pentru aplicarea Hotărârii nr. 14 a Congresului Avocaților din 2008.

Aplicarea creatoare și adecvata specificului profesiei a prevederilor generale a determinat apariția hotărârii nr. 448/21 februarie 2009. Prin această hotărâre Consiliul UNBR a responsabilizat formele de exercitare a profesiei, dar a și intuit interesul acestora de a avea posibilitatea să contribuie și să verifice deopotrivă performanțele avocaților care o compun și totodată să verifice modul în care este utilizată calea non-formală de pregătire profesională prin autoinstruire.

Această hotărâre a Consiliului UNBR tratează pe larg unele dintre modalitățile de realizare a formării profesionale continue, astfel:

- (i) art. 1 prevede că **formarea profesională continuă se poate realiza și prin participarea avocaților la activitățile de formare profesională prevăzute în programele privind pregătirea profesională continuă adoptate și puse în aplicare de formele de exercitare a profesiei în care avocații își desfășoară activitatea.**

Aceste programe vor fi întocmite în concordanță cu Programul de pregătire profesională continuă a avocaților pe perioada 1 ianuarie 2008 – 1 ianuarie 2011, prevăzut în anexa la Hotărârea nr. 266/22.09.2007 a Consiliului U.N.B.R. și vor fi aprobate de consiliile barourilor, pe baza criteriilor adoptate de către acestea.

În acest caz, recunoașterea de către consiliile barourilor a numărului de ore de pregătire profesională efectuate de avocați se va face semestrial, în baza rapoartelor înaintate consiliilor barourilor și a propunerilor făcute pentru fiecare avocat din cadrul formei de exercitare a profesiei respective, de către avocatul coordonator / titular.

- (ii) Art. 3 prevede că **activitățile de formare profesională desfășurate de avocații – cadre didactice, în cadrul programelor instituțiilor de învățământ la care funcționează, sunt recunoscute ca activități de formare profesională continuă în profesia de avocat într-un număr de ore corespunzător numărului de ore de pregătire profesională atestat de instituția de învățământ.**

În mod corespunzător, se recunosc în cadrul profesiei de avocat activitățile de formare profesională desfășurate în cadrul altor profesii, în situația în care avocatul dovedește că are calitatea de formator.

- (iii) **Activitatea de publicistică juridică este recunoscută** pentru fiecare articol publicat în revistele de specialitate ori în publicațiile în format electronic aprobate de I.N.P.P.A..

În cazul în care articolele publicate au mai mulți autori, numărul de ore de pregătire profesională recunoscut pentru fiecare articol publicat se împarte între autori, proporțional cu numărul acestora.

2.5 Înființarea centrelor teritoriale ale Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților.

De calitatea și exigența celor care conduc și concep programul depinde reușita demersului și înlăturarea riscului de a fi doar activități îndeplinite ca scop în sine.

Centrelor teritoriale ale INPPA le revine rolul de a organiza „institucional” pregătirea profesională continuă.

În scopul ușurării modalităților prin care avocații trebuie să asigure îndeplinirea obligației de formare profesională continuă, INNPA a decis deschiderea acestor centre teritoriale.

I.N.P.P.A. va avea rolul primordial – de coordonare și îndrumare – în ceea ce privește formarea profesională continuă a avocaților, în baza art. 302 din Statutul profesiei de avocat, prin:

- a). propriul departament de formare profesională continuă;
- b). organizarea de cursuri, seminarii, reuniuni, conferințe, congrese și orice altă formă aptă a realiza actualizarea cunoștințelor juridice și a tehnicilor de exercitare a profesiei;
- c). pregătirea on-line;
- d). încurajarea activității de redactare și publicare de note, articole, eseuri, studii pe probleme juridice în revista pe care o editează („Buletinul I.N.P.P.A.”);
- e). sprijinirea activităților realizate în cercurile de studii organizate de barouri;
- f). organizarea de activități în cooperare cu instituții de învățământ sau instituții de realizare a pregătirii profesionale (ex., Institutul Național al Magistraturii, Institutul Național de Expertize Criminalistice, Institutul Național de Criminologie etc.) în domenii conexe activității specifice profesiei de avocat.

Intr-un cadru astfel constituit care respecta cerintele general valabile în statele Europei, cu siguranța va fi foarte important și interesant să observăm cum avocații străini „asezați” în România vor dezvolta conceptul de pregătire profesională continuă prin raportare la dreptul român și deopotrivă, cum avocații români „asezați” în Europa dezvoltă același concept.

Un rol important și determinant în realizarea pregătirii continue îl are cu precădere/în principal gradul de conștiință profesională al fiecăruia dar și, din păcate acolo unde legea micului efort este mai puternică, forța de constrângere a organelor profesiei care trebuie să constate și să sancționeze abaterile disciplinare savarsite prin nerespectarea acestei obligații.

Av. Ana Diculescu-Șova